

ה"ת 31581/03/16 - חברת מובילי המעיין בע"מ נגד מדור איכות הסביבה

בית משפט השלום בחדרה

ה"ת 31581-03-16 חברת מובילי המעיין בע"מ נ' מדור איכות הסביבה
תיק חיצוני: 1111

בפני	כבוד השופט אמיר סלאמה
מבקשת	חברת מובילי המעיין בע"מ
נגד	
משיבה	מדור איכות הסביבה

החלטה

1. לפניי בקשה להחזרת תפוס.
2. ביום 10.3.16 תפסה המשטרה הירוק, הפועלת במסגרת המשרד להגנת הסביבה, משאית מ.ר. 6165070 (להלן - "המשאית"), הנמצאת בבעלות המבקשת, חברה העוסקת, בין היתר, בהובלות חקלאיות, הובלות בעלי חיים, והובלת אשפה. על פי החשד, נהג המשאית, המועסק על ידי המבקשת, עסק בהשלכת פסולת ברשות הרבים, וזאת בניגוד לחוק. יחד עם המשאית נתפסו תעודת שקילה ופנקס שטרי מטען שהיו במשאית.
3. ביום 15.3.16 הגישה המבקשת בקשה בהולה להשבת התפוסים הנ"ל. לטענתה, לא בוצעה על ידה עבירה כלשהי, ובכל מקרה יש לשקול אפשרות לשחרור המשאית בתנאים. נטען שהמשך החזקת המשאית בידי המשטרה גורמת ותמשיך לגרום למבקשת נזק בלתי הפיך ובלתי מידתי, שכן למבקשת התחייבויות והסכמים עם לקוחות בדבר אספקת שירותי הובלה באמצעות אותה משאית.
4. ביום 22.3.16 התקיים דיון בבקשה במעמד שני הצדדים. במסגרת הדיון מסר נציג המשיבה כי החקירה המתנהלת ביחס לעבירות שבוצעו באמצעות המשאית נמצאת בעיצומה, וכי יש לבצע פעולות חקירה נוספות. נציג המשיבה הבהיר כי התכלית העיקרית של התפיסה היא מניעת הישנות עבירה דומה בעתיד. צוין שאין זו הפעם הראשונה שהמבקשת מעורבת בעבירות מסוג זה, כאשר לפני 10 חודשים נתפסה משאית אחרת שבבעלותה על רקע חשדות דומים. עוד הובהר שהמשיבה אינה מתעקשת על המשך החזקת המשאית, ואולם היא מבקשת לקבוע כי שחרור המשאית יהיה כנגד תנאים שעיקרם הוא

הפקדה כספית והתחייבות אישית של מנהל המבקשת, וכן תנאים שנועדו לאסור על אפשרות של דיספוזיציה במשאית.

מאידך, ב"כ המבקש חזר וטען כי המבקשת לא היתה מעורבת בכל עבירה, וכי פעולות נהג המשאית ביום הנדון היו על דעתו, וללא ידיעת המבקשת. עוד נטען כי הפסולת הושלכה במקרקעין פרטיים, לבקשת בעלי המקרקעין, וכי ספק אם בנסיבות אלה נעברה עבירה. ב"כ המבקשת הפנה לכך שהמשיבה נמנעה עד כה מחקירת מנהלי המבקשת ומקבלת גרסתם, וביקש לשחרר את המשאית ללא תנאים, ולחלופין לקבוע תנאי שחרור מינימאליים.

דין והכרעה

5. עסקינן בבקשה לשחרור תפוסים, המוחזקים ע"י המשטרה על רקע חשדות לביצוע עבירות על חוק הגנת הסביבה.

הסמכות לתפוס ולהחזיק בחפצים בנסיבות אלה קבועה בסעיף 6(2) לחוק הגנת הסביבה (סמכויות, פיקוח ואכיפה) תשע"א - 2011, הקובע כדלקמן:

"התעורר חשד לביצוע עבירה לפי חיקוק המנוי בתוספת, רשאי מפקח הגנת הסביבה שהוסמך לפקח על ביצוע אותו חיקוק - לתפוס כל חפץ הקשור לעבירה כאמור; על תפיסה לפי פסקה זו יחולו הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש] התשכ"ט - 1969 (בסעיף זה - פקודת מעצר וחיפוש) בשינויים המחויבים".

סעיף 32 (א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) קובע כדלקמן:

"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותה חפץ נעברה או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה.

6. הלכה היא, כי קיימת סמכות לתפוס חפצים מכוח סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש), אף בטרם הגשת כתב אישום, וזאת בין היתר כאשר מתנהלת חקירה בגין חשד לביצוע עבירה (ראו למשל בש"פ 8353/09 מגאלניק נ' מדינת ישראל).

7. כאשר מבקש בעל עניין לשחרר תפוס, יש לשקול מספר שיקולים:

א. **קיומה של תשתית ראייתית לביצוע העבירה מכוחה מוחזק התפוס.** בהקשר זה נקבע כי

עמוד 2

כאשר מדובר בהחזקת תפוס בטרם הגשת כתב אישום, די בקיומו של חשד סביר לבצוע עבירה (בש"פ 8353/09 הנ"ל).

ב. **קיומה של "עילת תפיסה"**. בעניין זה נהוג להתייחס לשלוש תכליות עיקריות העשויות להצמיח מקור סמכות לתפיסת חפץ: תפיסה למטרת מניעה עתידית של ביצוע עבירה; תפיסה למטרת חילוט; ותפיסה לצורך הצגת החפץ כראייה בבית משפט (ראו למשל בש"פ 342/06 **לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל**).

ג. **קיומה של "חלופת תפיסה"**. בהקשר זה יש לבחון האם יש בנמצא חלופה שלא תהיה כרוכה בהמשך תפיסתו של החפץ, ואשר יכולה להשיג את תכלית התפיסה (ראו למשל רע"פ 1588/13 **סובחי נ' מדינת ישראל**).

8. לטעמי, ובדומה לדיני מעצרים, צריכה להתקיים מעין מקבילית כוחות בין עוצמת התשתית הראייתית לביצוע עבירה, לבין קיומה של עילת תפיסה, עת מבקשים לשקול שחרור תפוס, והכל כאשר העוצמה של שתיהן משליך על שקילת אפשרות שחרור התפוס.

9. ומן הכלל אל הפרט.

10. לאחר שעיינתי בחומר החקירה שהוצג לפניי מצאתי כי החומר שנאסף עד כה על ידי המשטרה מכיל חשד סביר לביצוע העבירה בגינה נתפסה המשאית. מטבע הדברים מדובר בחקירה תלויה ועומדת, ולא אוכל להיכנס כאן לפרטי חומר החקירה שנאסף עד כה, ואולם אציין כי די בחומר הקיים כדי להקים חשד סביר לביצוע עבירה של השלכת פסולת בניגוד לחוק, באמצעות משאית השייכת למבקשת ע"י אדם המועסק אצל המבקשת. אכן, המבקשת טוענת כי היא לא היתה מעורבת בביצוע העבירה, והדברים כמובן טעונים בירור והשלמה, אולם נכון לשלב זה מתקיים הרף הראייתי הנדרש לצורך תפיסה.

11. באשר לקיומה של עילת תפיסה, הרי שהעילה העיקרית שנטענה על ידי המשיבה נגעה לצורך במניעת הישנות עבירה דומה בעתיד. במקרה דנן יש לבחון את רמת הסיכון להישנות עבירות מהסוג מושא החשדות בגין נתפסה המשאית, בשים לב לאופי העבירה שבוצעה על פי החשד, ולניסיון העבר מבחינת המבקשת.

בכל הנוגע לאופי העבירות מושא החשד, אציין כי השלכת פסולת שלא באתר מורשה טומנת, מינה וביה, סיכון לציבור, שכן היא עלולה לפגוע באיכות הסביבה ולסכן בסופו של יום את בריאות הציבור. יחד עם זאת, ומבלי להמעיט כמובן בחומרת המעשים המיוחסים למבקשת, אציין כי לא מדובר במעשים ברף הגבוה ביותר של החומרה. בהקשר זה אזכיר כי החשד נוגע, בשלב זה, למעשה אחד, כאשר על פי החשד מדובר בהשלכת פסולת במקרקעין פרטיים, אשר מקורה בעסק אותו מנהל הבעלים של אותם

מקרקעין, ואשר בוצעה על פי בקשתו.

באשר לניסיון העבר של המבקשת, אציין כי המשיבה לא הצביעה על הרשעות קודמות של המבקשת בעבירות מסוג זה, וכל שהיא הצביעה עליו היה חקירה שהתנהלה נגדה לפני כעשרה חודשים בחשד לביצוע עבירה דומה, אשר ככל הנראה טרם הבשילה לידי הגשת כתב אישום (אציין כי תיעוד ביחס לאותה עבירה לא הוצג לפניי). אין להתעלם כמובן מחשדות קודמים כלפי המבקשת, אך מדובר אך מדובר בחשד, להבדיל מהרשעה, אשר מתייחס, כך נראה, לאירוע בודד. קשה אפוא לומר כי המשיבה הניחה תשתית לכך שהמבקשת היא בבחינת "שור מועד".

סיכומם של דבר, מהות ואופי העבירה מושא החשד מצביע על מסוכנות על רקע חשש להישנות ביצוע עבירה דומה בעתיד, מסוכנות אשר מתחזקת במידת מה נוכח חשד למעורבות קודמת מצד המבקשת במעשים דומים, ניתן לומר אפוא שהתמונה הכוללת מצביעה על עילת תפיסה לצורך הבאת מניעת הישנות עבירה דומה בעתיד, אם כי אין המדובר בעילה בעלת עוצמה במדרג הגבוה ביותר.

12. המשיבה טענה שיש מקום לתפיסת המשאית גם לצורך הבטחת חילוט. לטעמי, כאשר מדובר בחשדות לגביהן מתנהלת חקירה הנמצאת בראשיתה, וכאשר אפשרות הגשת כתב אישום (במסגרתה ניתן יהיה לעתור לחילוט המשאית) הינה בשלב זה בגדר לוט בערפל, קשה לומר כי קיימת בשלב שכזה עילת תפיסה להבטחת חילוט, וגם בהנחה שקיימת עילת תפיסה מסוג זה, המדובר בעילת תפיסה בעלת עוצמה נמוכה (בשלב זה), אשר לא אמורה להשפיע באופן מהותי על בחינת קיומה של חלופת תפיסה.

13. יצוין כי המשיבה לא טענה כי החזקת המשאית נחוצה לצורך הצגתה כראיה בהליך עתידי.

14. סיכומם של דברים, ניתן לקבוע כי קיימת במקרה דנן עילת תפיסה הנובעת מהצורך למנוע הישנות עבירה דומה.

15. כעת יש לשקול קיומה של חלופת תפיסה, כלומר, קיומה של אפשרות להשיב לידי המבקשת את המשאית, בתנאים אשר יאפשרו השגת מטרת התפיסה, שהינה כאמור מניעת הישנות עבירה דומה. ודוק; התנאים לשחרור תפוס צריכים לשרת את מטרת התפיסה, כאשר מידת המגבלה המוטלת מכוח תנאים אלה צריך להיות נגזרת מעוצמת התשתית הראייתית ומעוצמת עילת התפיסה. משכך, ככל שעסקינן בעילת תפיסה בעלת עוצמה גבוהה יותר, כך ייקבעו תנאים בעלי מידת הגבלה גבוהה יותר, וההפך.

סבורני כי בנסיבות מקרה זה, בשים לב לתשתית הראייתית הקיימת בשלב זה, ולמהות ועוצמת עילת התפיסה, ניתן יהיה להבטיח את מטרת התפיסה ע"י חיוב המבקשת בהפקדה כספית, וכן חתימת מנהלה על ערבות כספית להימנע מביצוע עבירות דומות בעתיד.

בהקשר זה הפנתה המשיבה לפסיקה אשר עסקה בשחרור רכבים, בה נקבעה חובת הפקדה המגלמת שווי של

25-30% מערך הרכב התפוס. אכן, קיימת פסיקה ברוח זו, ואולם אינני סבור כי היא מחייבת במקרה שלנו להפקיד 25% או 20% משווי המשאית. הפסיקה שדיברה על שיעורי הפקדה כאמור, עסקה לרוב בשחרור תפוסים שמטרת תפיסתם היתה הבטחת חילוט, וזאת כאשר התקיים לגביהם "פוטנציאל חילוט", בדרך כלל בשלב שלאחר הגשת כתב אישום, בו התשתית הראייתית היא מטבע הדברים מבוססת יותר מאשר בשלב החקירה טרם הגשת כתב אישום. במקרה דנן עסקינן בשלב מוקדם, בו קיימת אמנם תשתית של חשד סביר, אולם החקירה טעונה עדיין השלמה, ואין לדעת בשלב זה האם היא תבשיל לכדי הגשת כתב אישום במסגרתו ניתן יהיה לעתור לחילוט. בנסיבות שכאלה ובשלב זה, אין להיצמד לכלל אצבע של חובת הפקדת בשיעור 25%-30% משווי המשאית.

16. לאחר ששקלתי את הדברים, סבורני כי יש מקום להורות על שחרור המשאית לידי המבקשת, כנגד הפקדת סכום במזומן של 35,000 ₪ וחתימת מנהל המבקשת, מר סעיד מחאג'נה, על ערבות כספית בסך 15,000 ₪, וזאת על מנת להבטיח שהמבקשת תמנע מביצוע עבירות מהסוג מושא החשדות הקיימים.

17. באשר לבקשת המשיבה להטיל על המבקשת מגבלות בדבר ביצוע דיספוזיציה במשאית, לרבות רישום עיקול ושעבוד על המשאית, הרי שתנאים מסוג זה מיועדים מעצם טבעם לשרת מטרת תפיסה של הבטחת חילוט. כאמור לעיל, ככל שמטרת תפיסה של הבטחת חילוט קיימת במקרה דנן, מדובר בעילת תפיסת בעלת עוצמה במדרג נמוך, וסבורני כי עילת תפיסה בעוצמה נמוכה שכזו (לפחות לעת ז), אינה מצדיקה בשלב זה התניית שחרור המשאית בהטלת תנאים המכוונים למניעת דיספוזיציה במשאית.

18. לבסוף, בכל הנוגע לשחרור תעודת השקילה ופנקס שטרי המטען, הרי שבשים לב לכך שנציג המשטרה הצהיר כי מסמכים אלה דרושים בשלב זה לצורך החקירה, ניתן להסתפק בכך שהמשיבה תעביר לידי המבקשת תוך 7 ימים, העתק של המסמכים. יחד עם זאת, ככל שלא תגיע המשיבה למסקנה, בתוך 60 ימים מהיום, כי מסמכים אלה נחוצים לצרכי חקירה ו/או לצורך הצגתם כראיה במשפט, וככל שלא תמסור למבקשת הודעה ברוח זו בתוך פרק הזמן הנ"ל, יהיה עליה להשיב את המסמכים לידי המבקשת בתום פרק הזמן של 60 הימים.

סוף דבר

19. אני מורה על השבת המשאית לידי המבקשת בכפוף לתנאים הבאים:

א. הפקדת סכום מזומן של 35,000 ₪.

ב. חתימת מנהל המבקשת, מר סעיד מחאג'נה, על ערבות כספית בסך 15,000 ₪ להבטחת הימנעות ביצוע עבירה של השלכת פסולת שלא כדין בידי המבקשת.

20. באשר לשחרור המסמכים, יחול האמור בסעיף 18 לעיל.

21. התנאים שנקבעו לעיל יבוטלו מאליהם בתוך שישה חודשים מיום שהחפצים נתפסו, ככל שבאותו פרק זמן לא יוגש כתב אישום כנגד המבקשת לעבירות בגין נתפסו החפצים.

22. המשיבה תוכל ליטול לידיה בחזרה את תיק החקירה, אשר יעמוד לרשותה במזכירות בית המשפט.

ניתנה היום, י"ג אדר ב' תשע"ו, 23 מרץ 2016, בהעדר
הצדדים.